

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มาตรา 67 ได้พัฒนาท้องถิ่นในด้านใดมากที่สุด และมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นประสบผลสำเร็จ และพบอุปสรรคปัญหา ซึ่งนอกจากคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบาทที่ได้รับผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพในการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น เกิดประโยชน์ตามนโยบายของรัฐ ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. พื้นที่ในการศึกษา

Rajabhat Mahasarakham University

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. พื้นที่ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้หน่วยพื้นที่ในการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด

มหาสารคาม ประกอบด้วย

1.1 อำเภอเมืองมหาสารคาม	จำนวน 13	องค์การบริหารส่วนตำบล
1.2 อำเภอกันทรวิชัย	จำนวน 11	องค์การบริหารส่วนตำบล
1.3 อำเภอโกสุมพิสัย	จำนวน 16	องค์การบริหารส่วนตำบล
1.4 อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	จำนวน 14	องค์การบริหารส่วนตำบล
1.5 อำเภอบรบือ	จำนวน 15	องค์การบริหารส่วนตำบล
1.6 อำเภอนาเชือก	จำนวน 10	องค์การบริหารส่วนตำบล
1.7 อำเภอนาหว้า	จำนวน 15	องค์การบริหารส่วนตำบล

1.8 อำเภอเชียงยืน	จำนวน 8 องค์การบริหารส่วนตำบล
1.9 อำเภอขามเฒ่า	จำนวน 7 องค์การบริหารส่วนตำบล
1.10 อำเภอนาคู	จำนวน 8 องค์การบริหารส่วนตำบล
1.11 อำเภอแกดำ	จำนวน 5 องค์การบริหารส่วนตำบล
1.12 กิ่งอำเภอกุฉีารัง	จำนวน 5 องค์การบริหารส่วนตำบล
1.13 กิ่งอำเภอชื่นชม	จำนวน 4 องค์การบริหารส่วนตำบล
	รวม 131 แห่ง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 393 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 66 แห่ง ซึ่งมีจำนวนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 198 คน ซึ่งมีวิธีการหาขนาดตัวอย่างดังนี้

2.2.1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากจำนวนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยการคำนวณทางสถิติตามวิธีการของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1972 : 737 ; อ้างถึงใน สุพจน์ วัฒนวิเชียร, 2543 : 28) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในการวิจัยครั้งนี้
ยอมให้เกิดขึ้นร้อยละ 0.05

$$\text{แทนค่าในสูตร ขนาดตัวอย่าง (n)} = \frac{393}{1 + 393(0.05)^2} = 198.23$$

ผู้วิจัยได้ปัดเศษให้ได้เป็นจำนวนเต็มจึงได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 198 คน

2.2.2 สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) จากจำนวนประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
1.	เมืองมหาสารคาม	1. เขวา	3	
		2. เกิ้ง	3	
		3. แวงน่าง	3	
		4. ท่าตูม	3	
		5. หนองโน	3	
2.	โกสุมพิสัย	1. เหล่า	3	
		2. แก้งแก	3	
		3. แห่งใต้	3	
		4. เขวาไร่	3	
		5. แพง	3	
3.	วาปีปทุม	1. จัวบา	3	
		2. ขามป้อม	3	
		3. แคน	3	
		4. โพนธ์ชัย	3	
		5. หัวเรือ	3	

ลำดับ ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
4.	บรบือ	1. กำพี้ 2. ยาง 3. โนนแดง 4. บัวมาศ 5. นหนองโก	3 3 3 3 3	
5.	กันทรวิชัย	1. โลกพระ 2. มะค่า 3. ศรีสุข 4. เขว้าใหญ่ 5. ท่าขอนยาง	3 3 3 3 3	
6.	กิ่งอำเภอกุดรัง	1. เลิงแฝก 2. กุดรัง 3. ห้วยเดย 4. นหนองแวง 5. นาโพธิ์	3 3 3 3 3	
7.	นาเชือก	1. นาเชือก 2. นหนองเม็ก 3. นหนองกุง 4. ป่อพาน 5. สันป่าตอง	3 3 3 3 3	

ลำดับ ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
8.	พยัคฆภูมิพิสัย	1. เวียงชัย 2. เม็กคำ 3. เมืองเสือ 4. เมืองเตา 5. นหนองบัว 6. ปะหลาน	3 3 3 3 3 3	
9.	ยางสีสุราช	1. ดงเมือง 2. นาฎ 3. แวงดง 4. บ้านกู่	3 3 3 3	
10.	นาคูน	5. ยางสีสุราช 1. หัวดง 2. หนองคู 3. ดงบัง 4. ดงควน 5. ดงยาง	3 3 3 3 3	
11.	กิ่งอำเภอชื่นชม	1. ชื่นชม 2. กุดปลา 3. หนองกุง 4. เหล่าดอกไม้	3 3 3 3	

ลำดับ ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
12.	แกด้า	1. วังแสง 2. แกด้า 3. โนนภิบาล 4. หนองกุง 5. มิตรภาพ	3 3 3 3 3	
13.	เชียงยืน	1. โพนทอง 2. เชียงยืน 3. กู่ทอง 4. นาทอง 5. คอนเงิน	3 3 3 3 3	
รวม	13	66	198	

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภายใต้การควบคุมดูแล และให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

3.1.1 การศึกษาเอกสาร บทความ ผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องเนื้อหา แนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3.1.2 สร้างเครื่องมือวิจัย แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุง

3.1.3 นำเครื่องมือวิจัยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

1. นายเชียรชัย บุญเพชร นายอำเภอเมืองมหาสารคาม
2. นายดำรงค์ อิมวิเศษ ปลัดอาวุโสอำเภอเมืองมหาสารคาม
3. นายยุทธศาสตร์ วงศ์อาษา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขวาสินรินทร์

อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

3.1.4 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำแบบสอบถามส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Alpha Coefficence) ได้ค่าเท่ากับ 0.87 และนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยการให้ t -test ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยผู้วิจัยเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปมาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ส่วนแบบสอบถามที่เป็นข้อสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ผู้วิจัย นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยสูตรของ $K_{R_{20}}$ ของคูเดอร์ - ริชาดสัน (kuder-Richavdson) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 แล้วนำมาหาค่าความยากง่ายรายข้อ โดยนำข้อที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.2-0.8 มาเป็นข้อสอบ และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยนำค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป มาเป็นข้อสอบ

3.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ เป็นคำถามแบบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จากคำตอบที่ให้เลือก 2 คำตอบ (Checklists)
2. ด้านความกระตือรือร้น เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
3. ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นคำถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ ด้านบทบาทในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น

4. นิยามเชิงปฏิบัติการ (Operation Definition) และการวัดตัวแปร

4.1 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) จำนวน 1 ตัวแปร คือ บทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นระดับตำบล จังหวัดมหาสารคาม ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มาตรา 67 จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัด ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล 3) ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ 4) ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร เกณฑ์การวัด คือ วัดจากแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.2 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) จำนวน 5 ตัวแปร

4.2.1 ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย เกณฑ์การวัด คือ คะแนนการปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร

4.2.2 การศึกษา หมายถึง ชั้นสูงสุดที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเรียนจบ เกณฑ์การวัด คือ จำนวนปีการศึกษาที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลได้ศึกษา

4.2.3 ประสิทธิภาพในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่ได้รับคัดเลือกและแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เกณฑ์การวัด คือ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2.4 ความกระตือรือร้น หมายถึง ความสนใจ เอาใจใส่ในการทำงานตามหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง เกณฑ์การวัด คือ วัดจากแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.2.5 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การไม่คดโกง ไม่ทุจริต ไม่เรียกรับผลประโยชน์ต่างๆ จากการทำงานตามหน้าที่ เกณฑ์การวัด คือ วัดจากแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่ห้องประชุมระดับจังหวัด Rajabhat Mahasarakham University

5.2 เก็บรวบรวมข้อมูลตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่ได้นัดหมายจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for windows (Statistic Package For The Social Science) จำนวนค่าสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 ใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 111)

ช่วงคะแนน 4.51-5.00 ถือเป็นระดับบทบาท มากที่สุด

ช่วงคะแนน 3.51-4.50 ถือเป็นระดับบทบาท มาก

ช่วงคะแนน 2.51-3.50 ถือเป็นระดับบทบาท ปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.51-2.50 ถือเป็นระดับบทบาท น้อย

ช่วงคะแนน 1.00-1.50 ถือเป็นระดับบทบาท น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) โดยวิธี Enter Method ซึ่งกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีรูปสมการดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_5x_5$$

เมื่อ

Y = บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

a = ค่าคงที่ (Constant Term)

$b_1, b_2, b_3, \dots, b_5$ = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

$x_1, x_2, x_3, \dots, x_5$ = คะแนนดิบของตัวแปรอิสระ

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_5Z_5$$

เมื่อ

Z = ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_5$ = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

$Z_1, Z_2, Z_3, \dots, Z_5$ = คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ